

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
за результатами соціологічного дослідження
«ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА»,
II (магістерський) рівень освіти»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕСПОНДЕНТІВ/-ОК

Соціологічне дослідження «Оцінювання свого навчання за освітньо-професійною програмою «Лабораторна діагностика», II (магістерський) рівень освіти» було проведено у січні - квітні 2025-го року.

Дослідження включало такі етапи:

- польовий етап (збір даних) (січень 2025),
- аналіз даних (березень 2025),
- підготовку підсумкового аналітичного ілюстрованого звіту (квітень 2025).

У дослідженні застосовувалася методика напівстандартизованого онлайн-опитування (форма складалася з 28 запитань). Опитування відбувалося на анонімній основі. Вибіркова сукупність як така не формувалася: посилання на електронну форму було розіслано через корпоративну пошту усім здобувачам освіти, які навчаються в рамках освітньої програми «Лабораторна діагностика» (II (магістерський) рівень освіти).

У підсумку в дослідженні взяло участь 37 респондентів/-ок, що складає 82,2 % від загальної кількості здобувачів/-ок ОП «Лабораторна діагностика».

Розподіл за роками навчання: 1-й курс – опитано 23 особи (що склало 62,2 % від загальної кількості опитаних) та 2-й курс – 14 осіб (37,8 %).

Отримані в ході опитування дані представлені візуально за допомогою 11 діаграм.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Перші питання опитування спрямовані на визначення рівня задоволеності здобувачів/-ок від вибору для навчання університету (ХНМУ), певної освітньої програми («Лабораторна діагностика») та задоволення від роботи кафедр університету (рис. 1). Переважна більшість здобувачів/-ок

повністю, або радше задоволені вибором університету (94,6 %), навчанням за освітньою програмою (97,3 %) та роботою кафедр (81,1 %). Абсолютно незадоволених не було, а радше незадоволені виявлені тільки у випадку задоволення вибором університету (5,4 %). Варіант відповіді «У чомусь так, у чомусь ні» не обрав ніхто стосовно задоволеності вибором університету, але щодо навчання за освітньою програмою таких було 2,7 %; найбільше ж таких відповідей, а саме, 18,9 %, було щодо задоволеності роботою кафедр.

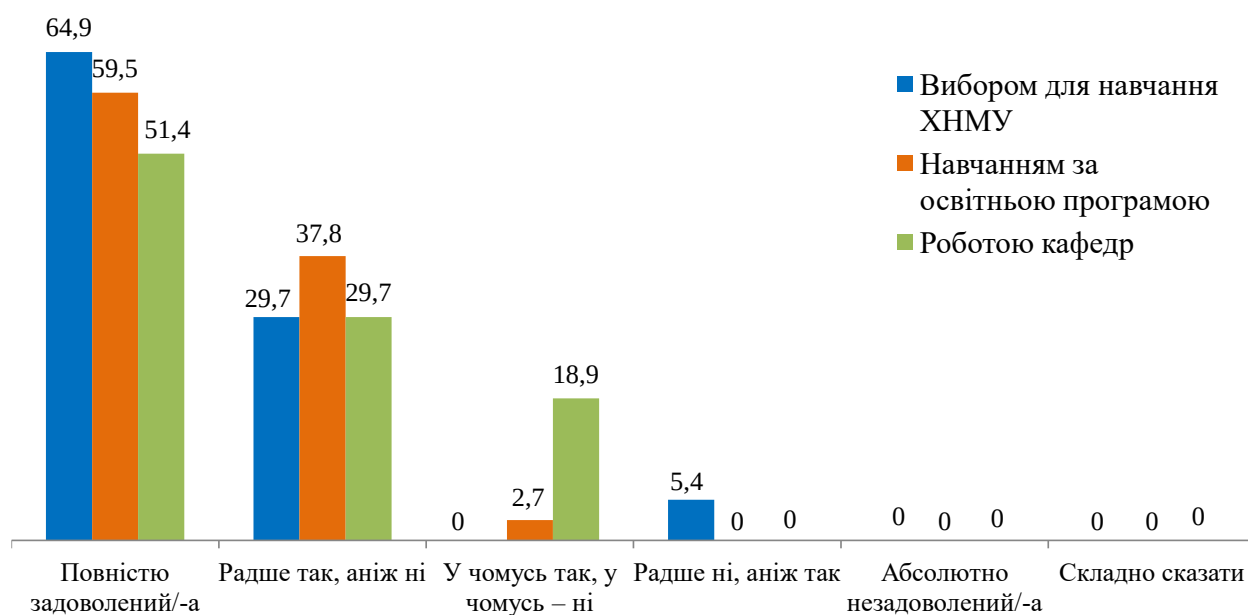

Рис. 1. Задоволеність вибором для навчанням ХНМУ, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр (%)

Очікування від ХНМУ повністю або радше співпали з реальністю для 73 %. Серединну позицію зайняли 21,6 % опитаних. Здобувачів/-ок, очікування яких від ХНМУ радше не співпали з реальністю, не було, разом із цим, для 5,4 % очікування абсолютно не співпали.

Друге питання анкети було спрямоване на оцінку здобувачами/-ками якості викладання в університеті (див. рис. 2). Переважна більшість опитаних (86,4 %) оцінили якість викладання позитивно: 43,2 % оцінили її «дуже добре», а ще 43,2 % – «радше добре». Певна частина респондентів (10,9 %)

відзначили, що якість викладання є «у чомусь доброю, а в чомусь – ні». Незначна кількість опитаних (2,7 %) оцінили якість викладання «радше погано». Варіанти відповідей «дуже погано» та «складно сказати» не отримали жодної згадки.

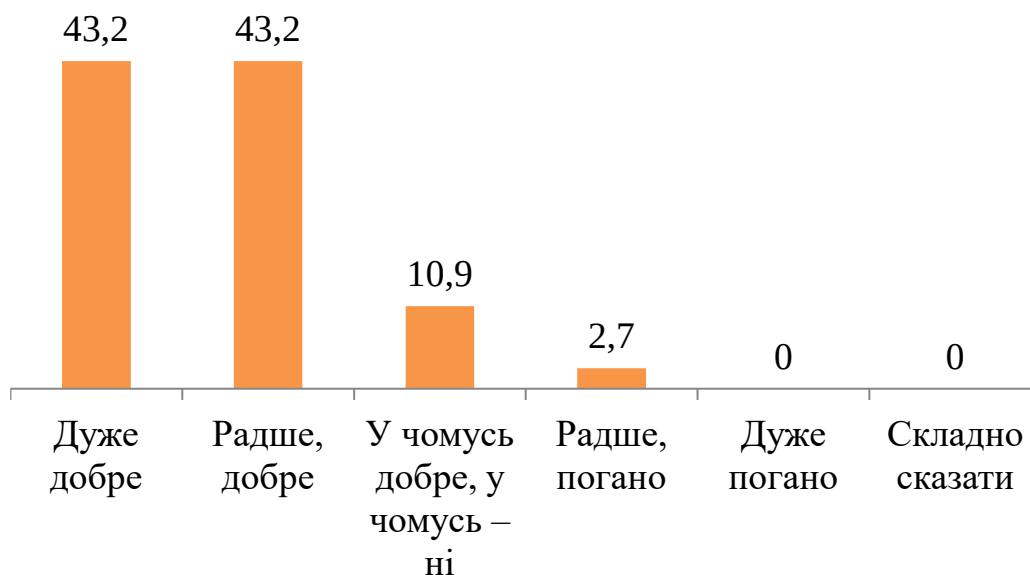

Рис. 2. Сприйняття освітнього процесу (%)

Необхідно зазначити, що більшість опитаних (91,9 %) погоджується з тим, що освітній процес в університеті враховує світовий науковий досвід на високому та достатньому рівні, а також 81,1 % вважають, що освітнє середовище ХНМУ задовольняє їхні наукові та освітні інтереси.

На рис. 3 відображені результати розподілу думок здобувачів/-ок щодо «агентів впливу» на якість освіти. Аналіз показує, що відповідальність за якість освіти здобувачі/-ки цієї освітньої програми насамперед покладають на викладачів (86,5 %). Досить значущими агентами впливу також вважаються Міністерство освіти і науки України (67,6 %) та Навчально-науковий інститут якості освіти (62,2 %).

Рівною мірою частина здобувачів (54,1 %) вважає, що відповідальність за якість освіти несуть самі здобувачі, завідувачі кафедр та адміністрація університету.

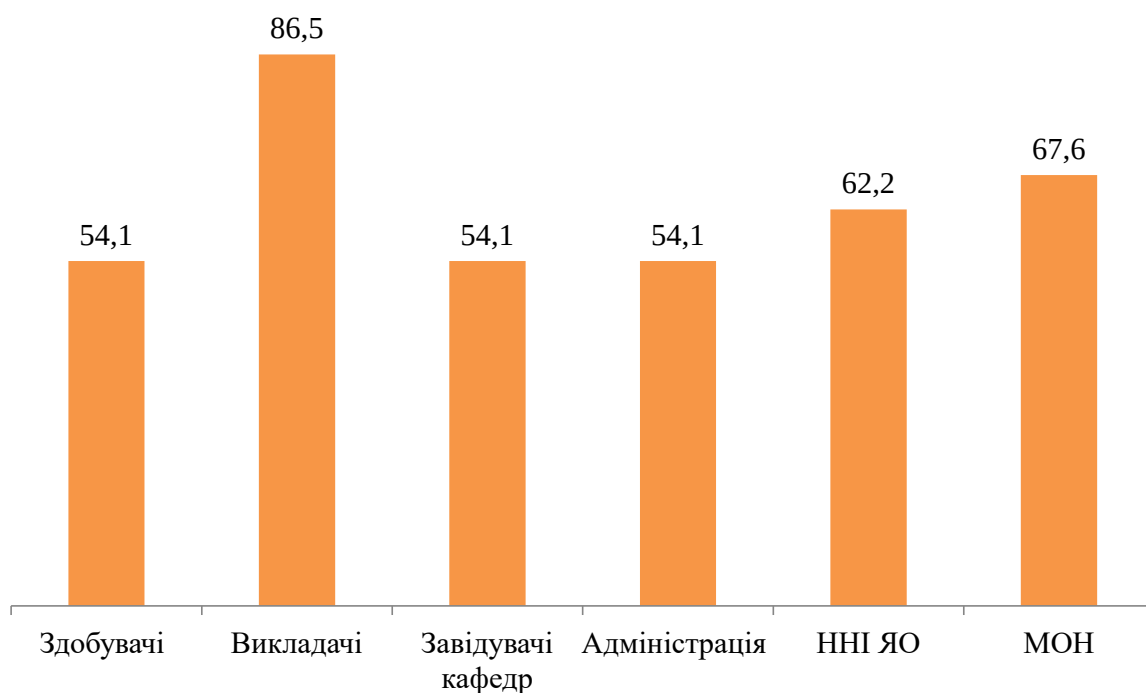

Рис. 3. Вплив «повною мірою» на якість освіти (%)

Щодо рівня розповсюдження інформації про різні аспекти освітнього процесу, більшість опитаних підтвердили свою поінформованість за всіма аспектами (див. рис. 4).

Найвищий рівень поінформованості спостерігається щодо цілей та завдань навчання (97,3 %) та змісту навчання (94,6 %).

Досить високим (91,9 %) є рівень поінформованості про методи та форми навчання та критерії оцінювання, заплановані контрольні заходи (заліки, іспити тощо).

Найнижчим рівень поінформованості виявився щодо очікуваних результатів навчання (81,1 %) серед здобувачів/-ок цієї освітньої програми.

Рис. 4. Поінформованість до початку навчання (%)

Повністю задоволені або радше задоволені своїм рівнем поінформованості 91,9 % опитаних; радше незадоволених чи абсолютно незадоволених не було. Тільки 8,1 % опитаних обрали серединний варіант «У чомусь так, у чомусь – ні».

Наступний блок запитань стосувався оцінки особливостей проведення занять. Серед найбільш розповсюджених методів та форм навчання, що використовуються викладачами під час занять (див. рис. 5), були такі: демонстрація презентації (91,9 %), тести (86,5 %) та розповідь, пояснення (81,1 %). Досить часто також використовуються усне опитування (78,4 %), обговорення (75,7 %) та реферати, доповіді, повідомлення (75,7 %).

Такі методи, як самостійна робота з навчальним матеріалом (59,5 %) та дискусії (54,1 %), використовуються, на думку здобувачів/-ок, рідше, але більше половини опитаних відзначили їхнє застосування.

Найменш поширеними, за оцінками здобувачів, є письмові контрольні роботи (27,0 %), рольові ділові ігри (13,5 %), письмові творчі роботи (13,5 %) та використання симуляційного обладнання (2,7 %).

Рис. 5. Методи і форми, що викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (%)

Більшість опитаних, вважають застосовані методи і форми ефективними (89,2 %), сучасними (78,4 %) та відповідними їхній освітній програмі (91,9 %). Неефективними ці методи вважають 2,7 %, несучасними — 5,4 % опитаних; що стосується відповідності освітній програмі, то невідповідними методи викладання в ХНМУ не вважає ніхто.

Щодо впливу на те, яким чином проходять заняття, 62,2 % здобувачів/-ок зазначили, що вони мають на методи та форму проведення занять суттєвий чи обмежений вплив; 13,5 % респондентів/-ок вважають, що такого впливу не мають, ще 24,3 % утруднились з відповіддю.

Тільки 37,9 % респондентів/-ок висловлювали викладачам та/або представникам адміністрації зауваження та пропозиції щодо оновлення освітніх програм зі спеціальності. Більшість з тих, хто висловлював пропозиції (85,8 %), вважають, що їхні поради були враховані.

Студенти позитивно оцінили власні можливості оперативно проконсультуватися з викладачами з будь-яких питань, пов'язаних з навчанням (див. рис. 6). Переважна більшість опитаних (89,2 %) вважають, що таку можливість їм надають переважна більшість викладачів, ще 8,1 % вказують на те, що таку можливість надають лише окремі викладачі.

Рис. 6. Наявність можливості оперативно проконсультуватися з викладачами щодо навчання (%)

Про відсутність такої можливості не повідомив ніхто, а 2,7 % опитаних утруднились з відповіддю.

Оцінюючи ставлення викладачів до студентів, більшість опитаних (83,8 %) вказують на об'єктивність та неупередженість педагогів та також 89,2 % здобувачів/-ок мають вільний доступ до інформації щодо критеріїв оцінювання.

Серед запитань було оцінити за п'ятибальною шкалою різні аспекти навчання (див. рис. 7).

Рис. 7. Задоволеність різними аспектами навчання (1 – min, 5 – max)

Результати аналізу показують, що студенти загалом виставляють досить високі оцінки (середній бал – 4,2 із 5) різним аспектам освітньої програми

(див. рис. 7) з коливанням в 0,5 балів – від 3,8 («методичне забезпечення самостійної роботи») до 4,3 («розклад занять», «співвідношення між аудиторними годинами та самостійною роботою», «чіткість та зрозумілість критеріїв оцінювання навчальних досягнень»).

Відкрите запитання анкети стосувалося покращення якості освіти: «Надайте, будь ласка, свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ХНМУ» (відповідь надали 10 респонденток/-ів).

40 % дуже позитивно висловились щодо роботи університету та викладачів(-ок): *«Все подобається»* - 2 відповіді; *«На даний момент все добре у процесі навчання»*; *«Все чудово»*.

Побажання стосувались методів викладання (20 %):

«Більше обговорення тестових завдання які потім можуть трапитись у КРОК».

Частина пропозиції мали стосунок до можливостей набуття практичних навичок (20 %):

«Більше практичних досліджень»;

«Більше практичних навичок».

10 % здобувачів/-ок висловились щодо розкладу занять, переліку дисциплін, які вивчаються:

«1. Прибрати дисципліну "Санітарно-гігієнічна експертиза" з програми магістратури назовсім. Все, що ми проходили, було вивчено на програмі бакалаврату, заняття зайняли дуже багато часу, дуже втомлювали, перед підготовкою до крока цей цикл був недоречним, адже в тестах КРОК2 навіть немає напрямку гігієна. Доречніше було поставити

додатковий цикл по будь-якій дисципліні з кроку, чи додаткові заняття спрямовані на підготовку до кроку більше провести.

2. По дисципліні "Токсикологія" використовувати більш сучасні методи навчання, цікава дисципліна, бракує сучасності викладання. Слухати декілька годин викладача цікаво, але мало ефективно. Додати презентації, ситуаційні задачі, більше бесід та інтерактивності.

3."Соціологія медицини", не сподобалась дисципліна, не дуже доречна на магістратурі, можливо скоротити часи, або перемістити її на бакалаврат.

4. Дуже сподобалась дисципліна "Судова медицина", викладач Бондаренко В.В. використовував УСІ методи навчання, і презентації, і обговорення, бесіди, ситуаційні задачі, рольові ігри, опитування та навіть відеороліки та фільми по темах занять, під час яких ми обговорювали дії працівників та намагались передбачити її дії на основі вивченого матеріалу. І екскурсія до лабораторії моргу сподобалась. Ця дисципліна еталон викладання, все дійсно було дуже інформативною та ефективною.

Висновок: хотілось би щоб усі викладачі намагались ввести сучасність до способу викладання, приємно що більшість намагається це зробити, але залишилось ще таке, що на деяких дисциплінах такого не було. В умовах дистанційного навчання мотивацію та інтерес до навчання та відвідування пар надають саме викладачі, та велика подяка тим, хто забезпечив цікаві пари, кожна хвилина витраченого часу оправдана та запам'ятається!».

Були і коментарі, які не стосуються якості освіти, але пов'язані із політичною ситуацією в країні в цілому (20 %):

«Війна вносить свої корективи і жодна пропозиція з боку студентів , на жаль, не може бути втілена в життя»;

«Отвечать на любом языке в том числе русском».

Здобувачам освіти був запропонований також перелік різних процедур, порядків та діяльностей університету з проханням позначити, з чим саме вони обізнані (див. рис. 8).

Рис. 8. Ознайомленість з порядками, процедурами, діяльністю університету (%)

Респонденти/-ки продемонстрували високий рівень обізнаності з більшістю запропонованих пунктів. Усі 100 % здобувачів/-ок були завчасно поінформовані про порядок і умови вибору студентами вибіркового дисциплін та про заходи, які робить університет для гарантування безпеки студентів, сприяння їхньому здоров'ю.

Дуже високий рівень обізнаності (97,3 %) також спостерігається щодо порядку оскарження результатів заліків, іспитів, порядку перескладання заліків, іспитів, інформації про програми міжнародної академічної мобільності, Кодексу академічної доброчесності ХНМУ та заходів, які

проводить психологічна служба університету (тренінги, семінари, консультації).

Дещо нижчий, але все ще високий (94,6 %), рівень обізнаності зафіксовано щодо процедури врегулювання конфліктних ситуацій та інформації щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Найменший рівень обізнаності серед запропонованих аспектів виявився щодо процедури реагування вишу на порушення академічної доброчесності (91,9 %).

Подібне запитання стосувалося і задоволеності студентства порядками, процедурами, підтримкою, забезпеченістю університету (див. рис. 9).

Найвищий рівень задоволеності спостерігається щодо рівня безпеки перебування в університеті, сприяння здоров'ю студентів (94,6 %) та порядку і умов вибору студентами вибіркових дисциплін (91,9 %), а також платформ дистанційної освіти університету (91,9 %).

Високий рівень задоволеності (89,2 %) також виявлено щодо рівня освітньої підтримки з боку викладачів кафедр, порядку оскарження результатів заліків, іспитів; порядку перескладання заліків, іспитів; можливості користуватися наданим доступом до міжнародних інформаційних ресурсів та рівня матеріально-технічних та інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки університету.

Трохи нижчий рівень задоволеності мають рівень консультативної підтримки з боку деканату (86,5 %), процедура врегулювання конфліктних ситуацій (86,5 %), рівень консультативної підтримки з боку кафедр (81,1 %) та рівень матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу (73,0 %).

Найменший рівень задоволеності здобувачі/-ки висловили щодо рівня соціальної підтримки (проживання, харчування, стипендії, соціальна допомога та ін.) (59,5 %).

Рис. 9. Задоволеність підтримкою, порядками, процедурами, забезпеченістю університету (%)

Заходи, які проводить психологічна служба ХНМУ, відвідували 18,9 % опитаних, серед них задоволених взаємодією із представниками психологічної служби — 85,7 %.

Окремий блок анкети був присвячений можливим конфліктним ситуаціям, які можуть виникати під час навчання. Про конфлікти опитаних з викладачами повідомили 8,1 % опитаних, 5,4 % мали конфлікти з адміністрацією, 8,1 % — з іншими здобувачами освіти.

Респонденти/-ки мали можливість прокоментувати, у чому полягав конфлікт, була одна пояснююча відповідь, хоча кого саме (викладачів, адміністрації чи здобувачів) стосувалося питання, не зрозуміло:

«Систематичне порушення наголосу в моєму прізвищі, враховуючи те, що я неодноразово робив зауваження».

Останній блок анкети був присвячений оцінці результативності навчання за обраною освітньою програмою.

Одне з питань стосувалося того, наскільки університету вдалося під час навчання розвинути або покращити м'які навички здобувачів освіти (див. рис. 10).

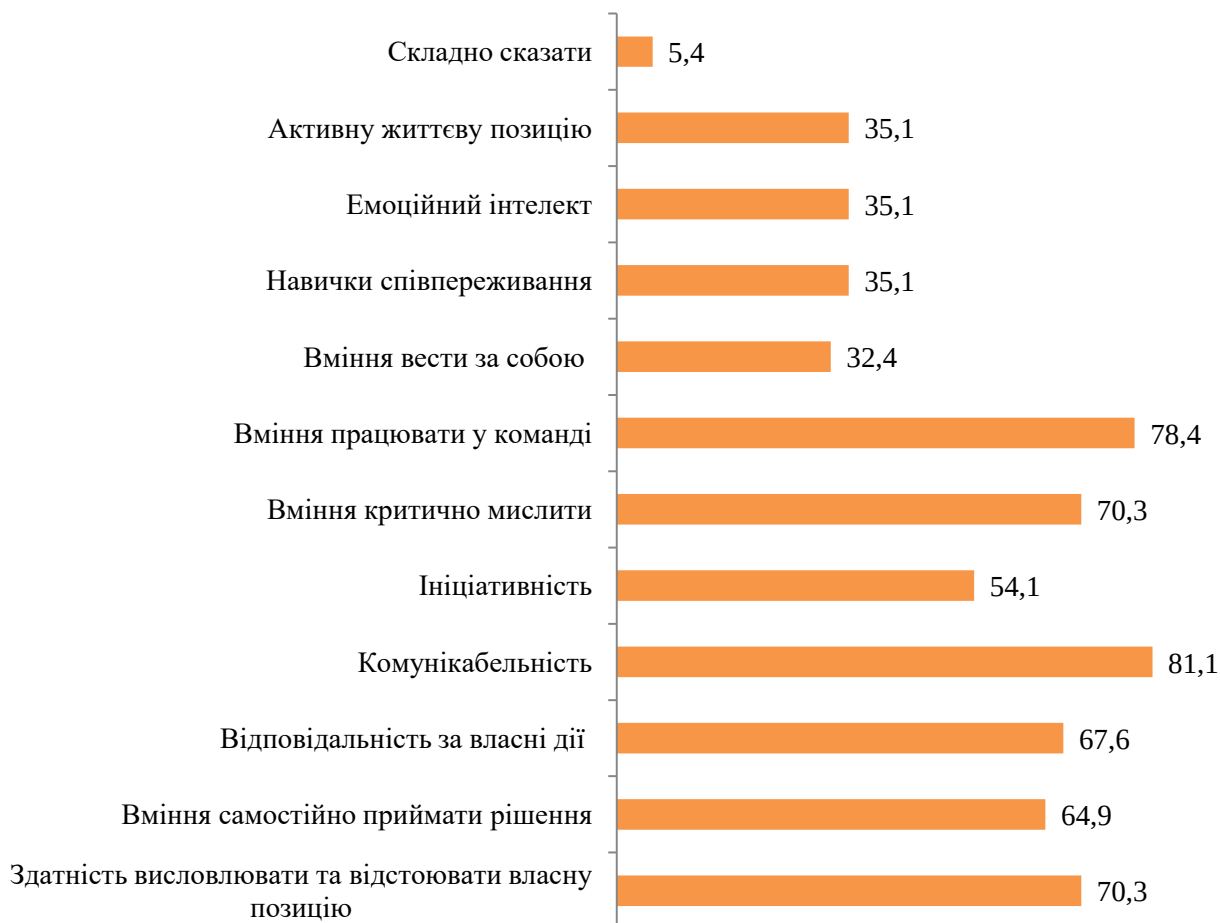

Рис. 10. М'які навички, які університету вдалося розвинути у здобувачів під час навчання (%)

Згідно з розподілом відповідей, університет, на думку здобувачів, найбільшою мірою сприяє розвитку комунікабельності (81,1 %) та вміння працювати у команді (78,4 %). Досить високий рівень розвитку також відзначають для такої навички, як здатність висловлювати та відстоювати власну позицію (70,3 %), вміння критично мислити (70,3 %) та відповідальності за власні дії (67,6 %), вміння самостійно приймати рішення (64,9 %) та ініціативності (54,1 %).

Розвитку таких навичок, як активна життєва позиція (35,1 %), навички співпереживання (35,1 %) та емоційний інтелект (35,1 %), на думку здобувачів, університет приділяє менше уваги. Найнижчий показник розвитку серед перелічених навичок має вміння вести за собою (32,4 %).

Більшість опитаних (89,2 %) задоволені тими компетентностями, що в них розвинув університет.

Наостанок було поставлене таке запитання: «На Вашу думку, якою мірою навчання за цією освітньою програмою вплине на Вашу подальшу кар'єрну траєкторію?» (див. рис. 11).

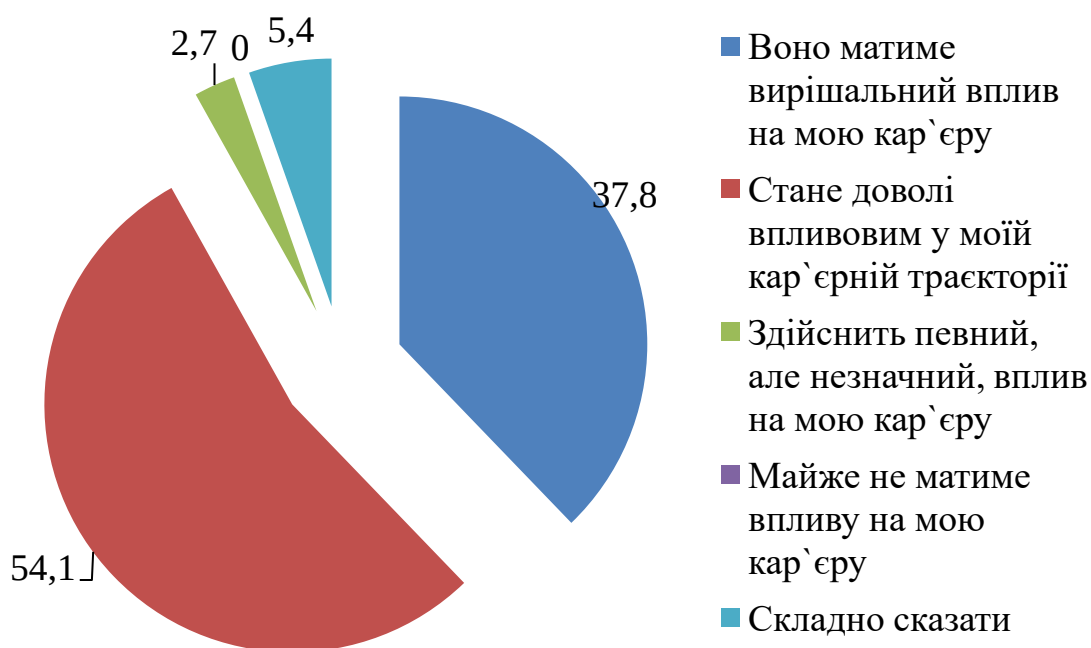

Рис. 11. Вплив навчання за освітньою програмою на подальшу кар'єрну траєкторію (%)

Студентські «оцінки» є переважно позитивними: 91,9 % опитаних вважають, що навчання за цією освітньою програмою матиме вирішальний

вплив (37,8 %) або стане доволі впливовим (54,1 %) у їхній подальшій кар'єрній траєкторії.

Незначна частина респондентів (2,7 %) вважає, що навчання здійснить певний, але незначний вплив на їхню кар'єру. Тих, хто вважає, що ця освітня програма майже не матиме впливу на їхню подальшу кар'єру, не було (0 %). Ще 5,4 % опитаних утруднились з відповіддю.

Аналітичний звіт виконала 29.04.2025 р.

Соціолог психологічної
служби ННІ ЯО

Дзюба О.М.